

GAZETA LWOWSKA

Wychodzi codziennie wieczorem.

Wydawca: Spółka Akcyjna Wydawnicza.

Cena pojedynczego
egzemplarza

Redaktor Naczelny: JERZY KONARSKI.

Adres Redakcji: Lwów, ul. Cho-
rążczyzny 31 (Tel. 178).

Adres Administracji: Lwów, ul.
Podwale 3 (Tel. 73).

10000 Mp.

Telefon Redaktora Naczelnego
250.

Telefon domowy Redaktora Na-
czelnego 192.

Perspektywy pokojowe.

Lwów, 26. października.

Szerzy się zarówno u nas, jak i zagranicą pogląd, że wydarzenia niemieckie mogą wywołać nowy konflikt rosyjsko-polski. O ile Polska dąży do wypłaty w wydarzenia niemieckie, wówczas Rosja ma interwenjować i wojna znów rozgorzeje na naszych wschodnich granicach. Analiza jednak obecnej sytuacji dyplomatycznej wykazuje raczej, że nie należy się obawiać wybuchu konfliktu wojennego.

Pokój z Rosją zawarliśmy w marcu r. 1921. W ciągu półtrzecia roku, jakie od tego czasu upłynęło, zmieniła się zupełnie zarówno wewnętrzna, jak i zewnętrzna sytuacja rosyjska. Co się tyczy sytuacji wewnętrznej, to nastąpiła w Rosji likwidacja rewolucji. Do przewagi w państwie doszła t. zw. nowa burżuazja, czyli warstwa „nepmanów”, stanowiąca produkt wojny domowej, oraz w pewnym stopniu masy włościańskie (upośledzone jednak w konstytucji Związku sowieckiego). Komunistyczni działacze, krasnogwardzieje i czekiści, utrzymali się przy władzy dzięki wejściu w kompromis z nowo-wyłonioną warstwą burżuazyjną. Dzięki temu ostrze agresywności sowieckiej w ciągu kilku lat niesłychanie stępniało. W dodatku cała agresywność rosyjska zwraca się teraz na wschód, podobnie jak przed r. 1905. Komuniści znajdują tam pole dla agitacji, szerokie możliwości działań ewolucyjnych. Natomiast dla nowej burżuazji Azja otwiera perspektywy ekspansji gospodarczej. Handel rosyjski zawsze miał zabarwienie azjatyckie.

Zwłaszcza rozkład Chin angażuje coraz bardziej działalność rosyjską na Wschodzie. Rozkład ten postępuje szybko, stanowiąc „pendant” do zakłócanych stosunków w powojennej Europie. Propaganda sowiecka znajduje w Chinach grunt bardzo podatny, krzyżując się tam z ruchem t. zw. „nowej cywilizacji”, mającej związek z Chrystjanizmem amerykańskim (YMCA etc.).

Rosja sowiecka jest tedy pochłonięta przez sprawy Dalekiego Wschodu w stopniu bardzo znacznym. Zadania, jakie w Azji wytknęli sobie kierownicy polityki sowieckiej, są bardzo wielkie. Trudno przypuścić, ażeby im sprostały siły rosyjskie. Tembardziej, że organizm państwowy rosyjski jest jeszcze bardzo słaby wewnętrznie. Odbudowa przemysłu, reforma waluty — w tych dziedzinach rząd sowiektów poczynił zaledwie pierwsze, próbne kroki. Pod tym względem lepsze nie wiele posunęło się naprzód od r. 1921.

W dziedzinie stosunków zagranicznych z mocarstwami Europy,

Pierwsze transporty mąki sowieckiej w Polsce.

20 wagonów mąki pszennej dla Warszawy, Wilna i Łodzi. —
Ożywienie stosunków handlowych polsko-rosyjskich.

(Telegram własny „Gazety Lwowskiej”).

Warszawa, 27. października.

Dzisiaj przybywa do Polski z Rosji sowieckiej pierwszy powojenny transport mąki pszenicznej w ilości 20 wagonów.

Transport ten już odszedł wczoraj z pogranicznej stacji Zdobunowa do dyspozycji tutejszego oddziału „Wniesztorga” (konisariatu dla handlu zagranicznego). Transport rozdzielony będzie następująco: 12 wagonów dla ludności Warszawy, 5 wagonów dla Wilna, a 3 wagony dla Łodzi.

O ile ta pierwsza próba będzie zadowalająca, „Wniesztorg” zobowiązuje się w ciągu najkrótszego czasu dostarczyć dla Polski (większych miast i obwodów przemysłowych) kilkadziesiąt tysięcy wagonów mąki żytniej oraz pszenicznej

Rosja stoi przed możliwościami, które są dla niej o wiele bardziej pociągające, aniżeli interwencja po stronie takiej, czy owej grupy nacjonal-komunistów niemieckich. Mowa tu o zbliżeniu rosyjsko-francuskim.

Pierwszy etap do tego zbliżenia stanowiła agitacja francuskiego stronnictwa radykalnego. Dążąc do opanowania rządów we Francji, przygotowując się do kampanji wyborczej przeciw Poincaré'emu, która ma się rozegrać w r. 1924, radykali wysunęli hasło nawiązania stosunków handlowych z Rosją. Jednak Poincaré nie dał wygrać przeciw sobie tego atutu. Nie wystąpił on przeciw agitacji radykalnej, ale przyjął ją do swego programu politycznego. Misja radykalnego senatora de Monzie nastąpiła niewątpliwie w porozumieniu z rządem. Przytem podkreślamy, że kwestia zbliżenia francusko-rosyjskiego ma znaczenie głównie ze względu na wewnętrzne stosunki francuskie. Przypuszczamy, że na tym gruncie gotujemy się zbliżenie pomiędzy umiarkowanym rządem Poincaré'ego a stronnictwem radykałów (do czego Poincaré dąży, aby sparaliżować gotujący się z drugiej strony atak na rząd, podejmowany przez rojalistów i skrajnych nacjonalistów francuskich). Tem tłumaczy się, że Poincaré podjął koncepcję radykałów, jakkolwiek niewątpliwie nie podziela on urzeczek francuskich hurtowników i finansistów, marzących o znalezieniu złotego runa w obzrytnym, enigmatycznej dla Francuzów Rosji.

Z jakiegokolwiek bądź powodów dla Rosji — ten zwrot polityki francuskiej jest jaknajbardziej pożądanym. Rzecz oczywista, że te wszyst-

kie korzyści, jakie dla obecnych władców odbudowanego imperjum rosyjskiego oznaczałoby nawiązanie stosunków z „burżuazją” francuską i cała ta możliwość „naciągnię-

po cenach znacznie niższych od mąki amerykańskiej, której nie ustępuje pod względem dobroci. Jak oświadczył prezes „Wniesztorga”, są wszelkie dane do twierdzenia, iż import zbożowy Rosji już w najbliższym czasie całkowicie zaspokoi zapotrzebowanie rynku polskiego co do mąki i innych produktów zbożowych. Rosja dąży bowiem do przywrócenia stanu przedwojennego, gdy największym zbytem na obszarze b. Kongresówki cieszyło się zboże z Ukrainy rosyjskiej.

Zarazem zauważył prezes „Wniesztorga”, iż z chwili nadszła pierwszego transportu mąki sprawa nawiązania handlowych stosunków między Polską a Rosją sow. weszła na tory realne.

cia” tejże burżuazji (zanim ona nie zdolała się rozczarować, jak to się stało z burżuazją angielską), jest zbyt ponętna, ażeby ją sobie zepuściła interwencją w bezładne stosunki niemieckie.

Reasumując to wszystko: interwencja sowiektów w Europie w obecnej sytuacji jest całkiem nieprawdopodobna. A zatem nie powinniśmy się obawiać odnowienia wojny rosyjsko-polskiej. Jednak ruchliwość sowiektów, zwłaszcza możliwość zbliżenia francusko-rosyjskiego wskazuje, że nie możemy zachować się biernie. Musimy pilnować, aby kształtowanie stosunków środkowo- i wschodnio-europejskich nie odbywało się bez nas, ażebyśmy także i dla nas umieli wyciągnąć korzyści z obecnej konstelacji. Gdyby tak zdał sobie z tego sprawę nasz „Foreign Office”!?

Krz.

Maurycy Zamojski wystąpił z narodowej demokracji?

(Telefonicznie od naszego koresp.).

Warszawa, 27. paźd.

(M) Pisma notują pogłoskę, że poseł polski w Paryżu p. Maurycy Zamojski zgłosił swój akces do stronnictwa prawników narodowej, grupującej się około redakcji „Czasu”. Dotąd p. Zamojski uważany był za członka partii narodowo-demokratycznej.

Jakie czynsze będziemy płacili w listopadzie.

Nowe mnożniki ustalone przez Urząd rozjemczy dla spraw najmu dla obliczenia opłat czynszowych.

Lwów, 27. października.

W myśl uchwały, powziętej na onegdajszym ogólnym zebraniu asesorów Urzędu rozjemczego dla spraw najmu we Lwowie („Gazeta Lwowska” Nr. 243) oraz w uwzględnieniu uchwalonej na ostatnim posiedzeniu Rady miejskiej podwyższenia podatku wodociągowego ustalił Urząd rozjemczy nowe mnożniki, przyjęte jako normę do wypośredkowania opłat czynszowych za miesiąc listopad br.

Wynoszą one:

A. Za mieszkania:

Przy czynszu przedwojennym do 50 kor., miesięcznie 3332.

Przy czynszu przedwojennym od 51 do 150 koron mies. 3512.

Przy czynszu przedwojennym od 51—150 kor. mies. 4114.

Przy mieszkaniach ponad 6 pokoi, a czynszu przedwojennym ponad 150 koron 4143.

B. Za sklepy i lokale przemysłowe:

Przy czynszu przedwojennym do 50 koron mies. 3934.

Przy czynszu przedwojennym od 51—150 kor. mies. 4114.

Przy czynszu przedwojennym ponad 150 kor. mies. 4294.

Czynsz płacony w czerwcu 1914 roku pomnożony przez dany mnożnik da opłatę czynszową, którą

uścić należy za miesiąc listopad br. w markach polskich.

Oplata ta obejmuje przyjęty przez Urząd rozjemczy ryczałt na wydatki administracyjne, przewidziane w ustawie o ochronie lokatorów (oświetlenie sieni i korytarzy, czyszczenie głównych przewodów kominowych i kanałów (prócz stojących) i wynagrodzenie za dozór) oraz opłaty gminne, tj. podatek od izekali i podatek wodociągowy.

Inne wydatki nie są objęte obecnie obowiązującą ustawą prócz wynagrodzenia za czyszczenie kanałów stojących, używanie windy i centralne ogrzewanie, za co należy uiścić osobną dopłatę.

Przykłady:

Przy czynszu przedwojennym 50 kor. miesięcznie należy płacić w listopadzie za mieszkanie 166.600 mk., a za sklep 196.700 mk.; przy czynszu przedwojennym 100 koron wypada obecnie za mieszkanie mk. 351.200, a za sklep 414.400 mk.; przy czynszu przedwojennym 150 koron wypada za mieszkanie 526.800 mk., a za sklep 617.100 mk.; przy czynszu przedwojennym 200 koron wynosi czynsz listopadowy za mieszkanie do 6 pokoi 738.400 mk., powyżej 6 pokoi 828.600 mk., zaś za sklep 858.800 mk.

Zapowiedź rekonstrukcji gabinetu.

(Telegram „Gazety Lwowskiej“.)

Warszawa, 26 października. „Gazeta Warsz.” podaje: Z powodu uczynionej R. Dmowskiemu propozycji objęcia teki ministra spraw zagr. toczą się obecnie między Rządem a przedstawicielami stronnictw większości rokowania, dotyczące rekonstrukcji gabinetu również i na innych stanowiskach. Rekonstrukcja ma na celu wzmocnienie i usprawnienie gabinetu i w żadnej mierze nie dotyczy teki Ministra skarbu.

Zmiany na placówkach zagran.

(Telegram „Gazety Lwowskiej“.)

Warszawa, 26 października. Do Rady Ministrów złożony został projekt powołania na posła w Madrycie, Szembeka, dotychczasowego posła Rzpłtej w Budapeszcie, zaś na posła w Budapeszcie p. Alfreda Wysockiego, inspektora placówek konsularnych w środkowej Europie. Na posła Rzpłtej w Bukareszcie proponowany jest p. Wielowieyski, radca legacymy przy poselstwie polskiem w Paryżu.

O ochronę granic Polski.

(Telegram „Gazety Lwowskiej“.)

Warszawa, 26 października. Sejmowa komisja administracyjna przystąpiła dzisiaj do obrad nad wnioskiem p. Madimowskiego (PPS.) w sprawie ochrony granic Rzpłtej Polskiej przez policje państwową. Wniosek domagał się stopniowej zmiany policji na straż graniczną, zorganizowaną wojskowo i złożoną z ochotników, pobudowania nad granicą domów dla tej straży, wreszcie przedstawienia przez Ministra spraw wewnętrznych sprawozdania ze stanu bezpieczeństwa na kresach wsch. Min. spr. wewn. dr. Kiernik udzielił szczegółowych wyjaśnień, poczem po dyskusji uchwalono następujące wnioski: Komisja administracyjna przyjmuje do wiadomości wyjaśnienia Ministra spr. wewn. w sprawie ochrony granic wschodnich i wyraża opinie, że dla zadowalającego stanu bezpieczeństwa niezbędne jest powiększenie i wzmocnienie policji, a przede wszystkim zapewnienie jej lepszego bytu, pobudowanie dostatecznej liczby domów i koszar dla

Pokojowe zapewnienia sowietów.

„Niema koncentracji wojsk sowieckich”. — „Rosja nie planuje interwencji zbrojnej wobec wypadków niemieckich“.

(Telefonom od naszego korespondenta.)

Warszawa, 27. października. (M). Urzędowo Rosta sowiecka w biuletynie z 26. bm. zamieściła, co następuje: „Informacje „Deutsche Allg. Ztg.” o rzekomej koncentracji armji na granicy Polski i Estonji dla poparcia komunistów niemieckich w razie rewolucji są wymysłem

bez sensu. Chęć SSSR, nie wtrącać się siłą zbrojną do wojny domowej w Niemczech i niezmienna polityka pokojowa rządu sowieckiego z dostateczną jasnością wypływa z ostatnich wystąpień jego najwybitniejszych działaczy.

policji, oraz polepszenie komunikacji.

Debaty nad budżetem.

(Telegram „Gazety Lwowskiej“.)

Warszawa, 26 października. Rada Ministrów obradowała 23 bm. nad całokształtem preliniarza budżetowego na r. 1924. Przeprowadzono generalną debatę i ustalono zasady, na podstawie których w ciągu soboty Minister skarbu przeprowadzi ostateczne porozumienie z poszczególnymi Ministrami resortowymi, co do uzgodnienia szczegółów budżetowych z całością preliniarza.

Podwyższenie taryfy osobowej i bagażowej na wąskotorowych kolejach.

Podwyżka dotyczy małopolskich kolei wąskotorowych Przeworsk (Bachórz) — Dynów i Lupków — Cisna. (Telefonom od naszego korespondenta.)

Warszawa, 27. października. W ślad za podwyższeniem taryf na polskich kolejach państwowych ogłoszono również podwyżkę na kolejach wąskotorowych państwowych oraz prywatnych, zarządzanych przez Państwo. Na kolejach tych podwyższa się taryfę osobową i bagażową o 200 procent, więc do trzykrotnej wysokości. —

Z kolei małopolskich wchodzi tu w rachubę koleje wąskotorowe Przeworsk (Bachórz) — Dynów i Lupków — Cisna. — Stawki na tych kolejach wynosić będą od 6000 Mk. w klasie III., a 9000 Mk. w klasie II. od osoby i kilometra. — Za przewóz bagażu będzie się płacić za każde 10 km. i od każdej sztuki 18.000

Mk. wagi do 50 kg., a 36.000 Mk. wagi ponad 50 do 100 kg. Przewóz przesyłek nadzwyczajnych kosztuje podwójnie.

Uchwała „raportu” polskiej Ligi praw człowieka.

(Telefonom od naszego korespondenta.)

Warszawa, 27. października. (M) Zarząd warszawskiej Ligi Obrony Praw Człowieka i Obywatela otrzymał od francuskiej Ligi tej samej nazwy depeszę następującej treści:

„Oświadczamy, że raport dotyczący numerus clausus przypisany błędnie polskiej Lidze, pochodzi jedynie od Komitetu delegacji żydowskich. Podpis: Zarząd Centralny francuskiej Ligi Obrony Praw Człowieka i Obywatela“.

„Robotnik” dodaje, że Liga francuska wprowadziła w błąd paryski komitet delegacji żydowskich i piętnuje to jako haniebne nadużycie, godne najsurowszego potępienia.

Dla zażegnania kryzysu w przemyśle włókienniczym.

(Telegram „Gazety Lwowskiej“.)

Warszawa, 26 października. Sejmowa komisja przemysłowo-handlowa uchwaliła w sprawie kryzysu w przemyśle włókienniczym. Po dyskusji uchwalono następujące rezolucje: Sejm wzywa Rząd 1) do natychmiastowego wdrożenia akcji celem zażegnania kryzysu w przemyśle włókienniczym, 2) do zaopatrzenia ośrodków tego przemysłu w mąkę i inne artykuły żywnościowe, 3) udzielenia odpowiednich kredytów Magistratom i kooperatywom, działającym w okręgu przemysłu włókienniczego na zakup żywności i opału, 4) ściślego przestrzegania ustawy o ochronie pracy, 5) przedstawienia sprawozdań z działalności Urzędu walki z lichwą.

Posłuchania u Prezydenta Rzeczypospolitej.

(Telegram „Gazety Lwowskiej“.)

Warszawa, 26. października. Pan Prezydent Rzpłtej przyjął dzisiaj Ministra spraw zagranicznych p. Dra Mariana Seydę, który przedstawił mu stan spraw aktualnych, dotyczących polityki zagranicznej.

Prezydent przyjął w piątek rzymsko-katolickiego metropolity lwowskiego ks. arcybiskupa Bolesława Twardowskiego, który w tym charakterze złożył po raz pierwszy hołd Panu Prezydentowi Rzpłtej.

Prezydent przyjął w dniu dzisiejszym o godz. 11 nadzwyczajnego posła i pełnomocnego ministra Jego Król. Mości króla Norwegii Eyde Samuela, który wręczył Panu Prezydentowi swoje listy, odwołujące go z Polski.

Prezydent przyjął posła nadzwyczajnego i pełnomocnego ministra Jego Król. Mości króla Szwecji Anchrsvarda, który przybył w towarzystwie attache wojskowego poselstwa szwedzkiego ppłk. von Lovena, odjeżdżającego z Warszawy i mianowanego w jego miejsce majora von Arbin. Płuk Loven złożył wzyte pożegnalną Panu Prezydentowi Rzpłtej, a mjr. Arbin przedstawił się na nowem stanowisku.

Wzrastająca drożyzna w Francji.

(Telegram „Gazety Lwowskiej“.)

Paryż, 25. października.

Na wczorajszej Radzie gabinetowej odbytej pod przewodnictwem Poincarego zajmowano się sprawą wzrastającej drożyzny. Utworzono dla tej sprawy specjalny komitet, do którego weszli: Ministrowie: spraw wewn., handlu i higieny, Kierownictwo Komitetu obejmujące Poincare.

Fiasko ruchu wojskowego w Grecji.

(Telegram „Gazety Lwowskiej“.)

Ateny, 26. października.

Wedle komunikatu ministerstwa wojny powstańcy w Epirze zostali rozprószeni. Kawalla i cała Macedonia wschodnia są wolne. W Macedonii powstańcy kapitulowali. Powstańcy w Peloponezie uczynią prawdopodobnie to samo.

MAURICE LEBLANC,

108)

DEMON I KOBIETA.

(Przetłumaczenie z oryg. Halasy Przyjemskiej.)

(Ciąg dalszy.)

— Bo może tego właśnie dotknął Maguennoc, kiedy mu rękę tak strasznie spaliło.

— Zwarjowałeś.

— Przecież...

— Ja się niczego nie boję — oświadczył Worski z przechwałką i sięgnął po paleczkę.

Był to rodzaj berła, grubo lane-go w ołowiu, roboty jednak, która zdradzała pewne aspiracje artystyczne. Dokoła rączki owijał się wąż, już to tłoczony w ołowiu, już też wypukło nabijany. Nieproporcjonalnie duża głowa węża tworzyła gałkę, inkrustowaną srebrnymi gwoździami i zielonymi kamyczkami, przezroczystymi, jak szmaragdy.

— Byłżeby to ów kamień cudowny? — wyszeptał Worski wpatrujący. — Obracał w rękę paleczkę, o-

patrując ją na wszystkie strony z respektem obawy pełnym: wśród tych oględzin zauważył też wkrótce, że główka odśrubowała się wśród tych poruszeń. Podniósł ją ostrożnie. Wewnątrz wydrażenie — w niem zaś — kamyczek mały, czerwony, poprzerzynany żółtymi żyłkami, nieczem żyłki złota.

— To on — to Kamień-Cud — drżącymi wyrzekł usty.

— Niech pan nie dotyka — powtórzył Konrad wylekły.

— To, co spaliło Maguennoc'a, Worskiego nie spali — odparł z przekonaniem.

Zuchwale — nie posiadając się z dumy i radości, trzymał w zamkniętej ręce kamyczek, ścisnąc go w niej co siły.

— A choćby, niechaj mię spali, niech mi się weźre w ciało. Pijany będę ze szczęścia!

Lecz Konrad dał mu znak, kładąc na ustach palec.

— Czy słyszysz co?

— Tak!

— I ja też — dorzucił Otto.

W istocie, słyszeć się dawał

rytmiczny szmer jakiś, równy, miarowy, podnoszący się i opadający — całość dawała wrażenie muzyki atonalnej.

— Ależ to słyhać stąd obok — rzekł Worski — jakby z przyległej tuż krypty.

Rzeczywiście, nabrali przekonania po chwili, że szmer ten pochodzi z komory sąsiedniej — nie było też wątpliwości, iż głos ten, to prosto potężne chrapanie. Taką przynajmniej hipotezę postawił Konrad, pierwszy z niej sobie żartując. Lecz Worski wziął ją na serio.

— Dalipan, gotów-eś mieć słusność. Ależ tak, to całkiem wyraźne chrapanie. Byłżeby tutaj kto prócz nas trzech?

— To słyhać z tej strony — rzekł Otto — tam, w tym kacie, w cieniu.

Światło nie przechodziło poza linję menhirów. Za nimi wgłębiało się tyleż wnęków, tworząc nieczem małe a ciemne kapliczki. W jedną z nich — idąc za głosem — zapuścił

się Worski z latarką i w tejże chwili wydał okrzyk zdumienia.

— Tak — jest ktoś — jest — patrzcie...

Obaj spółnicy podeszli. Na stosie kamieni, złożonych w kacie pod ścianą spał człowiek. Starzec o białej brodzie i długich siwych włosach. Twarz i ręce tysiącem zmarszczek porane. Oczy sinymi podkute kręgami. Co najmniej jedno stulecie musiało przejść nad jego siwą głową.

Połatana, miejscami podarta biała suknia wełniana odziewała go od stóp do głowy. Z szyi opadał nisko na piersi sznur nanizanych świętych kul, zwanych przez Gallów węzmi jajami, będących zaś właściwie gałkami zwierzokrzewu. Tuż obok starca piękny okaz toporka z agatu nosił nieczytelne jakies hieroglify... Na ziemi równo — sznurkiem — ułożone ostrza krzemienne, dłuże płaskie obrecze, dwie zausznice z jaspisu, takżeż manele, dwa naszyjniki w rowki, niebiesko emalowane.

Starzec wciąż chrapał.

(C. d. n.)

Tajnica kursu marki w Zurychu.

Opinia sier finansowych. — Kurs w Zurychu jest nieusprawiedliwiony. — Omyłki w notowaniach. — Kurs właściwy.

(Telefonem od naszego koresp.).

Warszawa, 27. października.

(M). Tutejsze koła finansowe uważają, że spadek marki polskiej w Zurychu z 0,0003 do 0,0001 $\frac{1}{2}$ jest nieczem nieusprawiedliwiony i nie odpowiada parytetowi, gdyż kurs marki polskiej w Zurychu nie jest ani wykładnikiem popytu i podaży, ale tylko odbiciem kursów na innych giełdach, a głównie kursu franka szwajcarskiego na giełdzie warszawskiej. Musi to więc tembardziej dziwić, ponieważ według parytetu warszawskiego nawet w obrotach pozagiełdowych kurs marki polskiej w Zurychu musiałby wynosić około 0,0003. W tym wypadku kurs 0,0001 $\frac{1}{2}$ jest tak bardzo mylny, jak podany przed kilku dniami zbyt wysoki kurs 0,0006. Omyłka najprawdopodobniej polega na tem, że przed kilku dniami podawano kurs w żądaniu, podczas, gdy obecnie podaje się kurs w płaceniu. Jeden i drugi kurs jest niewłaściwy. Jako właściwy kurs należy przyjąć kurs pośredni między kursem w płaceniu a kursem w żądaniu.

Złoty obliczeniowy w Związkach komunalnych.

(Telegram „Gazety Lwowskiej”).

Warszawa, 26. października.

Ministerstwo skarbu przesłało Ministerstwu spraw wewnętrznych pismo, wyjaśniające sprawę stosowania złotego obliczeniowego w systemie podatkowym i budżetowym Związków komunalnych. Pismo wyższe stwierdza, że pomiędzy systemem budżetowym i podatkowym Państwa a systemem tych samorządów terytorjalnych zachodzi ścisły związek, obydwa bowiem, zwłaszcza o ile chodzi o walutę względnie jednostkę obliczeniową, podlegają tym samym prawdom. Z tego też względu system budżetowy i podatkowy Związków komunalnych winien być pod względem jednostki obliczeniowej dostosowany do budżetu państwowego. Dotychczas, jak wiadomo, projekt ustawy, wprowadzającej walutę złotą, nie uzyskał mocy ustawy. Wobec tego Ministerstwo skarbu zajęło stanowisko odmowne do próby wprowadzenia złotego do budżetów i statutów podatkowych Związków komunalnych.

Pomoc Rządu w opłacie komornego.

(Telegram „Gazety Lwowskiej”).

Warszawa, 26. października.

Sejmowa komisja prawnicza wyuchwała wyjaśnić przedstawiciele Rządu, czy i w jakich rozmiarach Rząd gotów jest pokryć zwyczajne wydatków pracowników państwowych, powstała wskutek zmiany stawek komornego w ustawie o ochronie lokatorów. Dyrektor departamentu Min. skarbu Dzierżanowski oświadczył, że rząd liczył się z tą sprawą i gotów jest pokryć nadwyżkę wydatków przez przyznanie odpowiednich dodatków.

PRZYJMUJE REKOPISY DO REDAKCYJNYCH NA MASZYNIE. ZGŁOSZENIA W ADMINISTRACJI „GAZETY LWOWSKIEJ”. PODWALE L. 3, I PIĘTRO, OD GODZ. 9—2 I 5—8.

Strajki.

Cały personal warstatów w Przemyśle strajkuje — Lotne konisje wojskowe na wszystkich liniach. — Wkrótce podjęty będzie ruch normalny. — Położenie w innych dystryktach. — Próby terroru i s botażu. — Sprawa militaryzacji kolejowców. — Sytuacja w Łodzi i Zagłębiu Dąbrowskiem. — Częściowy strajk pocztowców w Krakowie. — Strajku generalnego niema. — Tendencje strajkowe w Warszawie.

(Telegramy „Gazety Lwowskiej”).

Lwów, 27. października.

(m). Sytuacja strajkowa pogorszyła się o tyle, że dziś o godzinie 7. rano przystąpili do strajku ślusarze, maszyniści i wozowi w Przemyśle. W okręgu dystryktu lwowskiej nie strajkują maszyniści w Podwoleńskich, Złoczowie, Tarnopolu i Rozwadowie. Na terenie dystryktu lwowskiej kursują oznaczone już w „Gazecie Lwowskiej” pociągi osobowe i pospieszne, a nadto odszedł w dniu dzisiejszym pociąg pospieszny w kierunku Tarnopola, o godzinie 10 przedpołudniem. Ożywiono również znacznie ruch pociągów towarowych celem przewiezienia środków aprowizacyjnych na Górny Śląsk i w kierunku Krakowa.

Z uznaniem podnieść należy usilne starania prezesa dystryktu inż. p. Barwicza, jakoteż skrzętną pracę w Wydziale ruchu i mechanicznym celem uruchomienia jak największej ilości pociągów. W ciągu ostatniej doby przesunięto w obrębie lwowskiej dystryktu około 40 procent osobowych pociągów, a 16 procent towarowych ruchu normalnego.

Przygotowania do zmilitaryzowania pracowników kolejowych w całym okręgu dystryktu poczynają od rocznika 1883—1900 są w pełnym toku. Lotne konisje wojskowe rozpoczęły z dniem wczorajszym urzędowanie we Lwowie, w Stryju, na przestrzeni Lwów—Przemyśl i Rzeszów, a dziś w dalszym ciągu na innych liniach. Po pobraniu do wojska pracowników kolejowych i zaprzysiężeniu zostanie w ciągu kilku najbliższych dni podjęty ruch normalny.

Warszawa, 26. października.

W położeniu strajkowym maszynistów kolejowych nacóg nic się nie zmieniło, chyba o tyle, że strajk nie pojawił się w żadnych nowych organizacjach. Ruch kolejowy na terenach, objętych strajkiem, podtrzymywany jest nadal w rozmiarach dotychczasowych. Połączenie kolejowe Warszawy ze wszystkimi centrami prowincjonalnymi zapewnione. Należy podkreślić, że ruch kolejowy między okręgiem dystryktu poznańskiego a okręgiem dystryktu katowickiej odbywa się, o ile idzie o aprowizację Górnego Śląska, znacznie składowiej, niż dawniej.

Co do dystryktu kolejowych, nie objętych strajkiem, jak dystrykt wileński, radomski, poznański i gdański, to oświadczyły one dystryktu warszawskiej, że gotowe są pomóc do przeprowadzenia owych pociągów aprowizacyjnych, pod warunkiem, że personal, przeprowadzający te pociągi, będzie zabezpieczony przed terrorem.

Sytuacja strajkowa w węzle warszawskim poprawiła się. Wszystkie pociągi na zachód, północ i południe wyszły z niewielkim opóźnieniem. Również pociągi, przychodzące z tych kierunków stawiały się w czasie

normalnym. Ruch prowadzi się przy pomocy wojska i cywilnych maszynistów, którzy nie przystąpili do strajku.

Strajkujący w niektórych miejscowościach dopuszczają się aktów terroru w stosunku do tych, którzy pełnią służbę. W Stanisławowie obrzucili strajkujący parowóz kamieniami. Na przestrzeni między Ligotą a Dziedzicami obrzucono również pociąg kamieniami, przy czym maszynista odniósł ciężkie rany. Ponadto między Dziedzicami a Oświęcimem znalazł żołnierz patrolujący poukładane na drodze podkłady, które natychmiast usunięto. Dziś nad ranem około godz. 4 pod Szczakową wykoleił się z niewiadomych przyczyn parowóz i wóz bagażowy pociągu Nr. 302. Nikt nie poniósł szwanku. Władze wdrożyły śledztwo w celu wykrycia winnych wypadkom.

W związku z wiadomościami o rzekomej militaryzacji personalu kolejowego w obrębie dystryktu lwowskiej i stanisławowskiej, zaznaczyć należy, że mobilizacja całkowicie miejsca nie ma, Ministerstwo spraw wojskowych powołuje jedynie pewne roczniki na ćwiczenia rezerwistów, a ponieważ kwalifikowany personal kolejowy ma też pełnić służbę w wojskowych formacjach kolejowych, przeto władze wojskowe przydzieliły tych rezerwistów do służby na kolejach państwowych. Zaznaczyć należy, że powołani do tychczas pod broń w okręgu dystryktu małopolskich, stawiają się chętnie na wezwanie.

W sytuacji strajkowej przemysłu włókienniczego w Łodzi nie zaszła w ciągu dnia żadna zmiana. Rokowania wojewódzkie, prowadzone między przedstawicielami przemysłowców a przedstawicielami Związków zawodowych co do podwyższenia płac, nie doprowadziły do rezultatu. Rokowania zostaną podjęte ponownie w sobotę, przy współudziale reprezentantów Ministerstwa pracy i opieki społecznej.

Strajkujący górnicy w Zagłębiu Dąbrowskiem domagają się coraz bardziej stanowczo od swych organizacji zlikwidowania strajku. W piątek przedstawiciele tych organizacji interwenjowali u czynników rządowych w tym kierunku, aby Rząd doprowadził do porozumienia pomiędzy górnymi a zarządem kopalń, w tym sensie, aby płace górników Zagłębia Dąbrowskiego kształtowały się analogicznie do płac górników Górnego Śląska. Rokowania rozpoczyna się w czasie najbliższym.

Kraków, 26. października.

Strajk pocztowców objął tylko miasto Kraków i ograniczył się jedynie do służby i do niższych urzędników pocztowych. Telegraf i telefon funkcjonuje bez zmiany. Ambulanse kursują we wszystkich uruchomionych pociągach osobowych. Dystrykt krakowski poczyniła wszelkie starania, by w dniu dzisiejszym

szym uruchomić służbę doręczeń, t. j. służbę listonoszów, którzy wczoraj zastrajkowali.

Warszawa, 26. października.

Jak się dowiadujemy z niezgodnego źródła, rozsiwiana we Lwowie pogłoska, jakoby w Warszawie proklamowano generalny strajk kolejowy, jest nieprawdziwa.

Wobec rozsiwanym pogłoskom, niema mowy o ogólnym strajku wszystkich instytucji użyteczności publicznej w Warszawie. Tendencja strajkowa ogranicza się jedynie do robotników wodociagowych i kanalizacyjnych.

Z Komisji Sejmu.

Ustawa o zgromadzeniach. — Ustawa o trybunale kompetencyjnym. — Obrady w innych komisjach.

(Telegram „Gazety Lwowskiej”).

Warszawa, 25. października.

Komisja konstytucyjna pod przewodnictwem pos. Prószyńskiego rozpatrywała dalsze artykuły projektu ustawy o zgromadzeniach. Przyjęto pierwsze artykuły. Przyjęto zasadę, dającą władzy wykonawczej prawo zakazywania zgromadzeń w określonych wypadkach lub ze względu na zagrożony spokój publiczny. Następnie ustalono zasadę odpowiedzialności zwołujących zgromadzenie, oraz przewodniczącego zgromadzenia, jak również nadano bardzo szeroki zakres kompetencji przewodniczącemu w stosunku do obecnych.

Komisja prawnicza przystąpiła na dzisiejszym posiedzeniu pod przewodnictwem wiceprezesa dr. Mieczkowskiego do obrad nad projektem ustawy o trybunale kompetencyjnym. Referent dr. Marek przedstawił projekt ustawy, opracowany w podkomisji. Po dyskusji przyjęto artykuły od 1—4 projektu podkomisji, w myśl których trybunał kompetencyjny będzie orzekał w sporach o właściwość między sądami z jednej strony, a władzami lub sądami z drugiej strony. Trybunał składać się będzie z dwóch prezesów, mianowanych na wniosek Ministra przez Prezydenta Rzpltej z pośród członków najwyższego trybunału administracyjnego, oraz 14 członków, których po czterech mianować będzie Prezydent Rzpltej z pośród sędziów sądu najwyższego i trybunału administracyjnego, przedstawionych przez ogólne zgromadzenie tych sądów i sześciu członków zamianuje Rząd z pośród osób, odznaczających się szczególną znajomością prawa.

Komisja rolno debatowała nad ustawą o parcelacji i osadnictwie.

Komisja przemysłowo-handlowa rozpatrywała sprawę kredytu dla przemysłu włókienniczego.

Na komisji opieki społecznej Min. Smólski przedstawił program swej działalności.

Z międzynarodowej konferencji pracy.

(Telegram „Gazety Lwowskiej”).

Genewa, 26. października.

Piąta międzynarod. konferencja pracy zgromadziła w Genewie przedstawicieli 43 państw. W konferencji reprezentowane są zarówno rządy, jak i pracodawcy i robotnicy poszczególnych krajów. Delegacja polska składa się z 4 osób: inż. Fr. Sokala i ks. posła Wójcickiego jako delegatów Rządu, Stan. Okolskiego jako delegata pracodawców i Alojze-

go Kota (przedstawiciela pracowników Delegat Rządu polskiego inż. Sokal wybrany został do Komisji głównej i do komisji piątej, przyczem komisja piąta na wniosek delegata Indji wybrała jednogłośnie p. Sokala swym przewodniczącym. Fakt ten nabiera wielkiego znaczenia z tego względu, że na przewodniczących komisji wybiera się wyłącznie przedstawiciele wielkich mocarstw. Czesi reprezentowani na konferencji bardzo licznie nie uzyskali przewodnictwa w żadnej komisji. Jako zastępcę ks. Wójcickiego do komisji drugiej wybrano delegata robotników Kota.

Rząd belgijski odznaczył inż. Fr. Sokala Krzyżem Komandorskim Korony belgijskiej Delegacja belgijska wręczyła p. Sokalowi order w czasie uroczystego obiadu wydanego na cześć odznaczonego.

Zapowiedź pogromów żydowskich w Niemczech.

Żydzi w Bawarii niepewni mienia i życia. — Napady i wyrzucanie z kraju. — Groźne położenie. — O opiekę rządu Rzeszy.

(Telefonem od naszego korespondenta) Warszawa, 27. października.

Warszawskie pisma żydowskie przynoszą alarmujące wieści o niebezpieczeństwie pogromów żydowskich w Niemczech.

Żydzi zamieszkali w Bawarii, nie są już dzisiaj pewni mienia i życia, specjalna delegacja żydów bawarskich udała się do v. Kobra z prośbą o opiekę.

Od kilku dni odbywają się periodyczne napady na żydów w Monachium. Uzbrojeni w łaski gumowe „Hackenkrenzlerzy“ patrolują po ulicach, molestując przechodniów żydowskich. Żydów przybyłych po roku 1914 do Bawarii rząd bawarski bezwzględnie usuwa z kraju.

Onegdaj odbyło się w Berlinie zgromadzenie b. żydowskich żołnierzy armii niemieckiej, na którym stwierdzono groźbę położenia żydostwa niemieckiego i uchwalono zwrócić się do rządu Rzeszy o odpowiednie zarządzenia ochronne przed spodziewanymi pogromami.

Katastrofa Niemiec.

Powodzenie separatystów. — Rozruchy na Mazurach i Górnym Śląsku. — Nowa waluta. — Do czego służą marki niemieckie? — Pożyczka Rotschilda dla Niemiec?

(Telegramy „Gazety Lwowskiej“.)

Koblencja, 26. października.

Ruch separatystyczny zdaje się zyskiwać na sile. W Trewirze powstał komitet wykonawczy separatystów. W Koblencji i Bonn separatysty są panami sytuacji. W poszczególnych miastach, jak w Sant Goar, proklamowano republikę.

Królewice, 26. października.

W Malborgu doszło do rozruchów drożyznianych. Policja była zmuszona użyć broni siecznej. Podobne rozruchy wydarzyły się w szeregu miasteczek mazurskich, przypierając w niektórych charakter antyżydowski.

Katowice, 26. października.

W niemieckiej części G. Śląska odbył się zjazd delegatów Rad załogowych, na którym doszło do porozumienia pomiędzy socjalistami a komunistami. Obie partie ujednolity program działania na przyszłość. W ten sposób strajk, mający podłoże ekonomiczne, przemienił się w strajk polityczny. Olbrzymie demonstracje w Gliwicach przybrały charakter walk ulicznych w czasie, których Szuppo używała karabinów maszynowych i granatów ręcznych. W Zabrze, Gliwicach i Bytomiu doszło do ostrych zaburzeń. Komandosi rozbroili częściowo policję.

Berlin, 26. października.

Jutro po raz pierwszy puszczone będą w obieg nowe środki płatnicze o wartości stałej, mianowicie odcinki pożyczki złotej, które w celu umożliwienia szerszym warstwom nabycia ich, opiewać będą na mniejsze sumy, a to 1 dolara, pół dolara,

1/4 dolara i 1/10 dol. Banki berlińskie otrzymały już od Banku Rzeszy odcinki pożyczki złotej na ogólną sumę 100.000 dol. Magistrat berliński wypuszcza również w obieg pieniądź miejski o trwałej wartości na sumę 3 milionów mk.

Rozpocznie się bicie nowego środka płatniczego (Rentengeld). Bieć się będzie monety 1, 2, 5, 10 i 50 fenigów rentowych. Poza tem czynią się przygotowania, aby Bank rentowy mógł jak najszybciej rozpocząć swe czynności.

Kryminalna policja wysłuchiła handlarzy, którzy całymi centnarami sprowadzają niemieckie marki papierowe do Holandji, robiąc na tem doskonale interesy. Wysyłane bowiem marki niem. używane były w Holandji jako materiał do opakowywania cygar i papierosów dla celów reklamowych. Niektóre restauracje używały marek papierowych do tapetowania ścian. Z Holandji wysyłano marki niemieckie ładunkami okrętowymi do Kanady i Ameryki dla tych samych celów.

Londyn, 26. października.

Dziś na tutejszej giełdzie udzielano sobie wiadomości o zamierzonych kredytach dla Niemiec. Według tych informacji, Rotschild i Schröder zgodzili się na udzielenie wspólnie rządowi niemieckiemu kredytu w sumie 3-4 milionów ft. szterl. na zakup węgla angielskiego dla kolei niemieckich pod warunkiem, że zamówienia te będą skierowane wyłącznie do kopalni Stephenson i Baldwina.

Ustawodawstwo społeczne.

Konferencja w sprawie projektu ustawy o inspekcji pracy oraz projektu ustawy w przedmiocie zwalczania chorób zawodowych.

Lwów, 27. października.

Ostatnio odbyła się w Izbie handlowej i przemysłowej konferen-

cja celem omówienia projektu ustawy o inspekcji pracy oraz projektu w przedmiocie zwalczania chorób zawodowych. Na konferencji tej obecni byli reprezentanci interesowanych organizacji handlowych i przemysłowych oraz okręg. inspektor pracy r. Navratil. Oba projekty ustaw omówił szczegółowo starszy referent Izby dr. Wachtel, który

wykazał liczne braki i wady tych projektów.

Nad referatem wywiązała się ożywiona dyskusja, w której rzeczowej krytyce poddano specjalnie projekt ustawy o inspekcji pracy. W szczególności doradca fachowy Izby dr. Lilien wykazał na podstawie poszczególnych postanowień projektu, że przepisy projektowanej ustawy są zupełnie abstrakcyjnie skonstruowane i nie ulega wątpliwości, że ustawa w projektowanej formie wywoła bardzo niekorzystne skutki. Rozbudowa inspekcji pracy w projektowanej formie nie stałaby wywołać w konsekwencji olbrzymie wzmnożenie wydatków państwowych, co ze względu na nasze położenie gospodarcze nie jest wcale pożądanem.

Dr. Ciesielski zażądał szeregu zmian do poszczególnych postanowień projektu, wreszcie Wiceprezydent Izby M. Thom domagał się dokładnego określenia wymogów, jakim odpowiadać winna osoba desygnowana na stanowisko inspektora pracy.

W dyskusji nad projektem ustawy w przedmiocie zapobiegania i zwalczania chorób zawodowych wszyscy biorący udział w dyskusji wyrazili zgodne zapatrywanie, że projekt ten opracowany przez Ministerstwo zdrowia publ. wykazuje znaczne braki i wady.

Wyniki ankiety podane zostaną obradom najbliższego posiedzenia plenarnego Izby oraz stanowić będą substrat do opracowania opinii, jakie Izba odnośnie do tych projektów przedłoży kompetentnym czynnikom.

Konferencja w sprawie podatku majątkowego.

Lwów, 27. października.

Ostatnia odbyła się w Izbie handlowej i przemysłowej we Lwowie konferencja w sprawie sposobu oszacowania majątku przy wymiarze podatku majątkowego.

Konsultent podatkowy Izby dr. Mund przedstawił obecny stan tej sprawy w Ministerstwie skarbu. Wedle projektu tegoż Ministerstwa należałoby jako wartość majątku przedsiębiorstwa handlowego wzgl. rolniczego nie prowadzącego prawidłowych ksiąg handlowych przyjąć odpowiednią wielokrotność

MARJAN HEMAR.

„HARAKIRI“

„Poezofestival neodadaistyczny Artura Marji Swinarskiego przed odjazdem ze Lwowa (nareszcie!). — Kwiatów nie potrzeba“.

Lwów, 27. października.

Harakiri jest to pewnego rodzaju automord rytualny Japończyków, którego charakterystyczną cechą jest to, że wymaga czterech rekwizytów, tj. pełnoletniego Japończyka, jego brzucha, odpowiedniego noża i wyrzutów sumienia. Następuje wtedy, kiedy te wszystkie cztery warunki złączą się równocześnie w obrębie jednej psychicznej organizacji, w ten zaś sposób, że pełnoletni Japończyk powodowany wyrzutami sumienia rozpruwa swój brzuch odpowiednim nożem.

Ponadto posiada ten wytworny proceder jeszcze i tę jedną — najciekawszą może — właściwość, że nie pozostaje w żadnym naocznym związku z wieczorem autorskim, albo mówiąc po polsku, poezofestivalu młodego i utalentowanego ma-

jarza-poety p. Artura Marji Swinarskiego, który we środę, d. 24. b. m. ściał do sali Instytutu Technologicznego b. liczną publiczność.

Dlaczego ten młody i utalentowany poeta-malarz — (twierdzą złośliwi: utalentowany poeta, jako malarz i utalentowany malarz, jako poeta) — obdarzył swój drugi autorski wieczór nazwą „Harakiri“ — tego nie wiem. Może dlatego, aby afisze jego odbijały mocno od reklamy cyrku Medrano, jako przedstawiciela innej, odmiennej gałęzi sztuki? A może chciał zlekka podkreślić symbolikę owej nazwy, mającą oznaczać: Swinarski (tj. pełnoletni Japończyk) rozpruwa publicznie (tj. swój brzuch) przy pomocy odpowiedniego noża (tj. recytacji p. Rony Heiwicz oraz własnej), spowodowany wyrzutami sumienia (t. j. swoimi wierszami)? Żaden z tych powodów nie wydaje mi się prawdopodobny. Ale mniejsza z tem.

Wieczór zagał miał prelekcja p. „pi = 3.14159“ — jak ogłaszały afisze. Nie słyszałem jeszcze nigdy ludofiny wygłaszającej jakiegokolwiek prelekcje — przyznając ze wstydem — i byłem na ten punkt programu

b. ciekawy. Któż opisze jednak moje zdumienie, kiedy ujrzałem, że p. „pi = 3.14159“ jest człowiekiem z niezbyt obfitej krwi i zato wielu kości, osobliście mi znanym i bardzo przecennie cenionym, którego jedyną wadą jest to, że dużo więcej znany i popularny jest we Lwowie, jako p. Seweryn Przybylski, niż jako „pi = 3.14159“, z której to strony jeszcze go nie znałem.

Jako p. Przybylski zagał p. „pi = 3.14159“ poezofestival bardzo zajmującym wstępem. Mówił o współczesnym pojmowaniu krytyki literackiej, którego domaga się współczesna, a raczej futurystyczna literatura i kilku trafnymi rzutami charakteryzował twórczość młodego poezofestivalnego, zastrzegając się równocześnie, że tego nie chce uczynić. Szczupłość miejsca nie pozwalała mi na szczegółowe rozpatrzenie uwag i zagadnień podanych przez zagajowego, mimo, że na to ze wszech miar zasługują. Postaram się jednak przy innej sposobności zająć się nimi obszerniej.

Wiersze poezofestivalu zyszały wywarły na słuchaczach nader dodatnie wrażenie i były żywo oklaski-

wane, mimo, że wiele z ich walorów zgubiła miejscami nieodpowiednia recytacja. Swinarski składa się z dwóch elementów — (z Artura i z Marji — jakby powiedział jeden z moich znajomych, gdyby był dowcipny, wzgl. istniał) — z malarza i poety. Pierwiastek malarski objawia się w jego poezji nie tylko subtelną i często wyrafinowaną plastyczną ganią kolorytów, kolorów i koloryzowania, ale także i w używaniu dźwiękowych efektów wiersza, w sposób czysto malarski. W „Uwerturze w dada-dur“ dla bardzo wielu słuchaczy niezrozumiałej, zestawione są rozmaite dźwięki słowne w całe długie linie, grupy i plany — oczywiście z zaniebaniem „sensowości“ wiersza. Tem też tłumacza się niezliczone assonance w poezji Swinarskiego, będące niejako wzmacnianiem intensywności kolorystycznej poszczególnych dźwięków. Utwór z tejże grupy p. t. „Zachód, Fantazja na literę „R“, ma np. tę wadę, że poza często przebrzmiewającą w nim literą „R“ ma jeszcze inne litery — i to złożone w słowa — wiersze piękne i mocne. Niestety, walory tych pozostałych liter, wzgl.

Przeciętnego miesięcznego obrotu z pierwszego półrocza 1923 proponuje Ministerstwo skarbu, by jako wartość majątku przy hotelach przyjąć trzykrotny przeciętny miesięczny targ z przedsiębiorstw prowadzących prawidłowe księgi handlowe wartość majątku w dniu 1 lipca 1923 ma być w ten sposób obliczona, iż się pierwotną cenę nabycia wartości majątkowych umiemy przez następujące liczby: przy wartościach nabytych przed 1. stycznia 1919 przez 20 000, 1. lipca 1919 — 8 000, 1. stycznia 1920 — 1 800, 1. lipca 1920 — 600, 1. stycznia 1921 — 300, 1. lipca 1921 — 100, 1. stycznia 1922 — 50, 1. lipca 1922 — 25, 1. stycznia 1923 — 8, 1. lipca 1923 — 2.

Na podstawie referatu rozwinęła się bardzo ożywiona dyskusja, w której wzięli udział prawie wszyscy uczestnicy konferencji. Konferencja wypowiedziała się za zniesieniem umiarkowanych proponowanych przez Ministerstwo skarbu dla przewalutowania cen nabycia o 75%. Uznała za odpowiednie obliczenie majątku przedsiębiorstw handlowych i rzekodzielniczych nie prowadzących ksiąg handlowych w sposób przez Ministerstwo skarbu proponowany, wypowiedziała się jednak przeciwko zastosowaniu tego systemu przy ocenieniu majątków średnich, przedsiębiorstw przemysłowych nie prowadzących ksiąg handlowych. Zdaniem konferencji musi w tym ostatnim wypadku bezwarunkowo nastąpić szczegółowo i indywidualne obliczenie majątku.

Pomoc dla ofiar katastrofy.

Lwów, 27. października

(*) Straszna katastrofa wybuchu prochowni na Cytadeli warszawskiej, która setki osób pozbawiła rodziny, dachu nad głową i całego mienia wywołała w społeczeństwie serdeczny odruch współczucia i gotowości spieszenia im z pomocą. Ministerstwo spraw wojskowych wezwało dowództwa okręgów korpusowych do rozpoczęcia akcji ratowniczej. Tworzą się Komitety wojewódzkie z udziałem wojskowości, które wydają odezwy i rozsyłają listy składkowe do zbierania ofiar, oraz wzywają do tworzenia komite-

słów przepadają — zwłaszcza w recytacji autopa — prawie doszczętnie, ponieważ słuchacz zahypnotyzowany tytułem nie uważa na nic innego, jak tylko na to, ile razy pojawia się litera „R” we wierszu.

Ten rodzaj poezji uważam jedynie za dosyć ciekawą (ze wzgl. stylistycznych) formę szukania nowych form dla nowego wiersza i wykluczania się nowych motyli z dotychczasowych poczwary i poczwarek. Rzeczy takie jednak już były i bynajmniej nie one stanowią o wartości poezji.

Pozatem jest Swinarski poeta dretensjonalnym i wyrafinowanym — zwłaszcza w swej prostocie. Nie wytworzył sobie jeszcze własnego stylu i nie skryztałizował się w swej rytmice, ani obrazowaniu. Jest jeszcze w stadium kształtującego się chaosu, mimo to jednak — i to jest najpoważniejszy mój zarzut — nazbyt często objawia się u niego niebezpieczna, przedwczesna maniera i skostniałość pewnych zdobytých już „sposobów”. Obok niezaprzedzonej oryginalności przebrzmiewa raz po raz „Jasieńszczyzna”, której wpływ jest na Swinarskiego

Więści z Rosji sowieckiej.

Nowa wielka mowa Trockiego. — Sowiety a Polska. — Przewidywania „niepożądanym elementem”. — Serdeczności rosyjsko-niemieckie. — Uroczystości na cześć Budiennego. — Rozruchy antyżydowskie.

(Telegram „Gazety Lwowskiej”.)

Moskwa, 26 paźdz.

W ubiegłą niedzielę Trocki wygłosił drugą mowę polityczną na zjeździe tzw. robotników politycznych czerwonej armii. Mówiąc o wojnie i rewolucji Trocki oświadczył, że dla zwycięskiego zakończenia wojny konieczne jest przygotowanie polityczne i organizacyjne rewolucji. Mówiąc o Polsce Trocki zaznaczył, że państwo polskie jest realną siłą, którą należy mieć na uwadze w związku z wypadkami w Niemczech. Wszystkie każe przypuszczać, że czynnik kierowniczy w Polsce chce zająć najbardziej ostrożną pozycję w związku z rewolucją w Niemczech, pozycję, która nie wywołałaby wewnętrznych wstrząszeń. Trocki, akcentując politykę pokojową sowiektów, oświadczył, że jeżeli Polska okaże również tendencje pokojowe, to ani Sowiety, ani Polska nie wezmą czynnego udziału w rewolucji niemieckiej. Zdaniem jego należy koniecznie zaopatrzyć Niemcy w chleb rosyjski.

„Jawistia” zamieszczają gwałtowny artykuł przeciwko powtarzającym się faktom wyrzucania za granicę Rosji po-

tów powiatowych. Oficerowie składają znaczne sumy. Garnizonowy teatr świetlny we Lwowie urządził przedstawienie, z którego dochód w kwocie 4 milionów odesłano do Warszawy.

Wczoraj odbyło się w sali ratuszowej z inicjatywy przyznaną miało zebranie obywatelskie pod przewodnictwem wicepr. Obrka w sprawie niesienia pomocy nieszczęśliwym. Wybrano Komitet doradczy z prez. Neumanem, wiceprz. Obrkiem, gen. Thuilliem, ks. mfuł. Zajchowskim, prezydentową Kazimierą Neumannową i hr. Koziebrodzkim na czele, a z sekretarzem p. Marianem Dziędzielewiczem. Komitet ten ma obmyśleć środki działania na terenie Lwowa.

Pdżądana jest zarówno pomoc pieniężna, jak w odzieży i innych artykułach pierwszej potrzeby. Przedewszystkiem powinny wystąpić banki z wydatkami ofiarami. Pieniądze należy nadsyłać do Dowództwa miasta Warszawy.

stanowczo zbyt wielki, a raczej zbyt widoczny.

Jeszcze parę słów o stronie recytacyjnej. Większość wierszy odczytał sam autor. Jak każdy autor wygłosił je nieszczególnie dobrze i jak każdy autor uważał przypuszczalnie, że wygłosił je możliwie najlepiej. Trudno. Na to już niema środka. Kilka wierszy wygłosiła młoda i utalentowana recytatorka p. Rena Helwicz. (Absolutnie i za żadną cenę nie powiedziałbym n. p., że jest ona utalentowana, jako p. Rena Helwicz, a młoda jako recytatorka — to byłaby złośliwość!). P. Rena Helwicz rozporządza b. pięknym materiałem głosowym i takąż suknią, pozatem młodością dopuszczającą wszelkie możliwości dalszego artystycznego rozwoju, dużym zasobem inteligencji, humoru — i ruchliwości... „Balladę o Henryku Rousseau” mówiła bardzo ładnie. Jeszcze tylko trochę więcej przemyślenia i smaku, trochę więcej umiaru i odrobina tremy, a od Kazimierzy Rychterówny czy Ireny Solskiej dzielić ją będzie to, co nas od każdego bliźniego dzieli...

litycznych przestępców z Turcji, Bułgarii i Rumunii. Rząd sowiecki zawsze chętnie udziela prawa azylu i gościnności osobom, przesładowanym przez rządy burżuazyjne, nie może jednak pozwolić na to, by państwa sąsiednie uważały Rosję za jame, do której można pakować wszelkie niepożądane elementy.

21 bm. na Kremlu odbyła się uroczystość zbratania emigrantów politycznych niemieckich ze słuchaczami wojennej szkoły sowieckiej.

W Rostowie nad Donem odbyło się uroczyste pożegnanie odjeżdżającego stantard do Moskwy Budiennego. Przed stawiciele miejscowych robotników mieli rzekomo oświadczyć odjeżdżającemu, że wszyscy robotnicy na pierwsze wezwanie stawiają się do szeregów czerwonej konnicy dla obrony republiki sowieckiej.

W ubiegłą niedzielę w dzielnicy robotniczej Moskwy Krasnaja Piesnia wybuchły poważne rozruchy antyżydowskie. Wezwano na pomoc oddziały czerezwyczałki. W starciu kilkanaście osób odniosło rany.

Problem odszkodowań.

(Telegramy „Gazety Lwowskiej”.)

Leafield, 26. października.

Premier Baldwin wygłosił wczoraj w Plymouth w klubie unionistów przemówienie, w którym określił stanowisko Anglii w kwestji odszkodowań. Wielu mężów stanu — mówił premier — stawiało sobie pytanie, dlaczego Anglia po swojej nocy z 11. sierpnia, w której zastrzegła sobie wolność postępowania nie rozpoczęła bezpośrednich rokowań z Niemcami. Odpowiedź jest jasna. Anglia była przekonana, że zanim otrzyma odpowiedź na swoją notę, Niemcy zaniechają biernego oporu i że wtedy podjęcie wspólnej akcji zostanie umożliwione. Ameryka, o ile zostanie zaprowadzona przez wszystkich sojuszników zgodzi się na wzięcie udziału w międzynarodowej konferencji. Przechodząc do swych narad z Poincarem oświadczył premier, że odniósł wrażenie, iż propozycje rządu angielskiego w sprawie zwołania międzynarodowej konferencji będą przez Francję przyjęte zyczątkwie. Co się tyczy odszkodowań, to należy określić przede wszystkim zdolność Niemiec, przyczynić się do stabilizacji waluty niemieckiej oraz poddania ich finansów kontroli międzysojuszniczej.

Paryż, 26 października.

Poincare zawiadomił prezydenta Stanów Zj. Coolidge o tem, że Francja zgadza się na zwołanie komisji ekspertów z udziałem delegatów amerykańskich celem zbadania zdolności płatniczej Niemiec, pod tym jednak warunkiem, iż nie będą czynione żadne wystąpienia przeciw traktatowi wersalskiemu.

Brusela, 26 października.

Rząd belgijski zawiadomił lorda Curzona, iż przedstawiciele rządu belgijskiego nie wezmą udziału w proponowanej przez Anglię konferencji międzynarodowej. Dla rządu belgijskiego mianowicie jest zbadanie zdolności płatniczej Niemiec przez komisję odszkodowań, której należy dać możliwość zaproszenia rzeczoznawców państw neutralnych i Stanów Zjednoczonych.

„Dusza Wschodu”.

ODCZYT FILMOWY WACŁAWA SIEROSZEWSKIEGO.

Lwów, 27. października.

Dość rzadkiem zjawiskiem jest literat, posiadający równocześnie dar żywego słowa; często piękny utwór lub rozumnie napisana rozprawa traci wiele w wygłoszeniu przez samego autora. Wacław Sieroszewski natomiast jest jednym z tych, którzy płynnością wymowy, obrazowością opisu i siłą wyrazu umieją przykuć uwagę i rozbudzić wyobraźnię całego audytorjum. Słowa jego płyną wprost z myśli, jak wartki, niezmacony potok, spokojnie, konsekwentnie, barwnie oświetlają szczegóły, nie rozprasza- jąc się w drobiazgacli, wiążą się swobodnie w skończone pod względem formy okresy i dążą ku końcowemu ujęciu i postrzeżeniu w syntezę myśliciela-idealisty.

Wczoraj mówił Sieroszewski o duszy ludzi Wschodu, wyrosłej z podłoża gigantycznej przyrody azjatyckiej, na tle gór-olbrzymów, niedostępnych dżungli, rzek nieogarnionej miary w obliczu potęgi królujących żywiołów w promieniach gorejącego słońca. Dusza Azjaty, od kolebki ludzkości patrząca na niezwalczoną siłę natury, skłonna do filozoficznej kontemplacji i skupionego marzenia, nawykła od wicków do milczącej pokory przed tym majestatem, nie umiejąc się zdobyć na myśl jej podboju dla swych człowieczych, praktycznych celów.

Śmiałość i zdolność opanowania przyrody przy pomocy geniuszu kultury przyszła z Europy, gdzie człowiek nie miał pojęcia o potędze nieogarnionych żywiołów Wschodu i czuł się na siłach ujarz- mienia ziemi i wody. Skojarzenie filozofji duszy wschodniej ze zdobycami cywilizacji Zachodu znalazło najpiękniejszy obraz w Japonii.

My, Polacy — zakończył prelegent — stojący na pograniczu dwóch światów, zdolni do idealnego marzenia, a zbliżeni kulturą ku Zachodowi, powołani jesteśmy, by stać się pomostem między tymi światami i wyrazem zjednoczenia myśli filozoficznej i postępu techniki.

Wykład Sieroszewskiego, urządzony przez Uniwersytet Ludowy im. Mickiewicza, ilustrowany filmami z życia ludów Azji na tle przyrody wschodniej, zapoczątkował cykl odczytów filmowych i wzbudził szczere zajęcie tłumów zgromadzonej publiczności.

M. H.

O wyrok śmierci na drzewa.

Z Miejskiej Komisji plantacyjnej.

Lwów, 27. października.

(mg) Miejska Komisja plantacyjna debatowała wczoraj nad trudną do rozstrzygnięcia sprawą. Stwierdzono bowiem, że aleja kasztanów w ul. 29-go Listopada jest zasadzona zbyt gęsto, a rozrośnięte i złaczone gałęziami drzewa zasłaniają okna domów, zaciemniają ulicę, a nawet przeszkadzają sobie wzajemnie.

Ze względów praktycznych należałoby ściąć aż 97 drzew, by przetrześć, która wynosi dość zaledwie 5 metrów między jednym a drugim drzewem, rozszerzyć. Żal jednak pozbawiać życia drzewa zdrowe, duże, okazałe, zwłaszcza, że liczba ich tak wielka. Komisja wraz z przewodniczącym r. Pił-

